

POLICY

Policy för god ekonomisk hushållning

Antagen av kommunfullmäktige 2013-12-10 § 287

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Syfte.....	3
3	Utgångspunkter och principer	3
3.1	Avgränsning	4
3.2	Politiska utgångspunkter	4
3.3	Situationsspecifika utgångspunkter i Nyköping	4
3.3.1	Befolkning	4
3.3.2	Ekonomiskt resultat	4
3.3.3	Investeringar och lån	5
3.4	Resultatutjämningsreserv	5
4	Mål och inriktning	5
4.1	Övergripande mål.....	5
4.2	Resultatutjämningsreserv.....	6
4.3	Öronmärkning av positiva resultat.....	7
5	Genomförande.....	7
5.1	God ekonomisk hushållning - finansiellt perspektiv.....	7
5.2	Resultatutjämningsreserv.....	7
5.3	Öronmärkning av positiva resultat.....	7
5.4	Nedbrytning i riktlinjer.....	7
6	Roll och ansvarsfördelning.....	8
6.1	Kommunfullmäktige.....	8
6.2	Styrelser och nämnder	8
6.3	Produktionen	8
7	Uppföljning och utvärdering	8
7.1	Uppföljningsformer och indikatorer.....	8
7.2	Revidering av styrdokument.....	8
	Indikatorer – utveckling 2006-2016	9

1 Inledning

Det har sedan lång tid funnits regler med innebörden att kommuner och landsting ska hushålla med sina resurser och sträva efter att få ut så mycket som möjligt av varje krona. Lagstiftningen har över tiden haft varierande utformning. Balanskravet började gälla år 2000 och lagstiftningen om god ekonomisk hushållning förtydligades år 2005.

Sedan 1 januari 2013 finns det i kommunallagen 8 kap. 1§ krav på att "Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller landstinget". Nyköpings Kommun har inget sådant styrdokument tidigare och därmed behövs ett sådant styrdokument.

Förändringar i kommunallagen ger också möjlighet att under vissa givna förutsättningar reservera och disponera medel till/från en resultatutjämningsreserv (RUR). Om RUR ska användas måste styrdokumentet för god ekonomisk hushållning även omfatta hanteringen av en sådan reserv.

Styrdokumentet är giltigt tills nytt beslut om styrdokumentet fattas.

2 Syfte

Detta styrdokument

- slår fast principer för God ekonomisk hushållning och avser ett strategiskt, långsiktigt perspektiv, d v s längre än det budgetperspektiv på ett år eller den plan för tre år som kommunen årligen beslutar om.
- innehåller en uttolkning av vad God ekonomisk hushållning betyder för kommunen och hur det konkret kan uppnås.
- beskriver hur resultatutjämningsreserven (RUR) ska hanteras i kommunen

3 Utgångspunkter och principer

Ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomi både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv.

Enligt kommunallagen ska kommunen i samband med budgeten ange finansiella mål för ekonomin som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Kommunallagen innehåller även krav på att resurserna i verksamheten används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Kommunen ska därför också ange mål för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Utifrån god ekonomisk hushållning följer Kommunfullmäktige upp de övergripande mål utifrån visionen som definierats i budget. Kommunfullmäktige identifierar också årligen särskilda målområden utifrån visionen där resultatet

bör förbättras under planperioden. Inom dessa prioriterade målområden formulerar respektive nämnd och produktionsstyrelsen mål och anger förväntat resultat under planperioden. Målen följs upp i delårs- och/eller årsbokslut.

3.1 Avgränsning

Detta styrdokument avgränsas till att endast omfatta de finansiella målen som har betydelse för god ekonomisk hushållning.

3.2 Politiska utgångspunkter

Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion. Normalt ska ekonomin visa på ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar. Andra exempel på åtgärder för god ekonomisk hushållning är kommunens beslut om att införa sociala investeringsfonder¹ och att man beaktar livscykelkostnaden² vid beslut om investeringar.

3.3 Situationsspecifika utgångspunkter i Nyköping

Nyköpings kommun är en kommun som växer och har därmed goda möjligheter att möta svängningarna i konjunkturen. Ett klokt utnyttjande av kommunens resurser ger goda förutsättningar för en trygg och långsiktigt hållbar ekonomi. Det ger möjligheter att utveckla kommunens verksamheter och möta uppsatta mål och ambitioner samt medborgarnas behov av service.

Utfallet för de beskrivna indikatorerna nedan framgår av bilaga 1. Bilagan uppdateras årligen i samband med budget.

3.3.1 Befolkning

Befolkningstillväxten har sedan 2009 varit mellan 0,5 och 0,8 % per år. Enligt befolkningsprognosen (per 2013-03-31) ökar antalet personer i åldrarna 65 år och uppåt dramatiskt fram till 2020. Därefter planar ökningen ut. Försörjningsbördan stiger från 0,78 år 2012 för att år 2030 uppgå till 0,94 personer utanför arbetsför ålder per person i arbetsför ålder(19-64 år).

3.3.2 Ekonomiskt resultat

Med undantag för 2011 har kommunens resultat under perioden 2006-2012 överstigit 1 % av skatter och bidrag. Målsättningen 2 % har uppnåtts 2007-2009. Flera av dessa år har resultatet stärkts av engångsintäkter som

¹ Finansiering av sociala projekt som ska ge långsiktiga effekter för såväl individen som för samhället.

² Investeringens samtliga kostnader beräknas under hela den förväntade livslängden. Kan innebära att det billigaste alternativet exempelvis är dyrare i drift och därmed har en högre livscykelkostnad än det dyrare alternativet.

reavinster, konjunkturstöd från staten och återbetalda försäkringspremier från AFA.

3.3.3 Investeringar och lån

För att utveckla servicen i kommunen har det de senaste åren krävts en ökad satsning på investeringar inom olika områden. Av tabellen nedan framgår att 2006-2008 har investeringarna kunnat hanteras med en självfinansieringsgrad på 100 %. Självfinansieringsgraden beskriver i procent hur stor del av investeringarna som finansieras av resultat och avskrivningar. Från och med 2009 är självfinansieringsgraden lägre på grund av att investeringstakten har ökat. Prognosen för 2013 och budget 2014-2016 visar på en självfinansieringsgrad på 27 % för perioden 2013-2016.

Med ökade investeringar och minskad självfinansieringsgrad har kommunens långfristiga lån ökat och förväntas öka ytterligare de närmsta åren.

3.4 Resultatutjämningsreserv

Syftet med en resultatutjämningsreserv är att kunna reservera medel för att täcka underskott vid ett senare tillfälle när skatteunderlagsutvecklingen är svag. Med RUR kan kommunen vid en tillfällig intäktsdämpning undvika kortsiktiga neddragningar av verksamheter som eventuellt senare måste byggas upp igen. Avsikten är således inte att skjuta upp långsiktigt nödvändiga beslut om en verksamhet eller ekonomin i stort, dvs inte hämma åtgärder som är viktiga ur effektivitetssynpunkt.

4 Mål och inriktning

4.1 Övergripande mål

God ekonomisk hushållning har en stark koppling till kommunens övergripande mål om hållbar utveckling i Vision 2020. En ekonomiskt hållbar utveckling i Nyköpings kommun mäts genom nedanstående indikatorer:

Indikator	Förväntat resultat
Antal invånare	Ska öka
Årets resultat enligt resultaträkningen i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag, %	Ska vara 2 % eller minst inflationsökningen av de materiella anläggningstillgångarna
Eget kapital inkl ansvarsförbindelsen i % av balansslutningen (soliditet)	Ska vara positivt
Differens mellan delårsprognos och årsbokslut i % av omsättningen	Ska uppgå till högst 0,5 %
Självfinansieringsgrad för investeringar, %.	Ska från och med 2017 vara 100 %
Långfristiga lån	Ska amorteras från och med 2017

4.2 Resultatutjämningsreserv

Reservering

Reservering till en resultatutjämningsreserv beräknas olika beroende på kommunens soliditet.

- 1) Om kommunen har ett positivt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser
Reservering får ske med maximalt det lägsta av
 - den del av årets resultat som överstiger 1 % av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.
 - den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 1 % av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.
- 2) Om kommunen har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser
Reservering får ske med maximalt det lägsta av
 - den del av årets resultat som överstiger 2 % av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.
 - den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 2 % av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.
- 3) Därutöver bör man även göra en bedömning över vad som är ett rimligt resultatkrav för att till exempel klara framtida reinvesteringar utan att ta upp nya lån, och väga in andra viktiga faktorer vid bedömningen av resultatkravet.

Reserven får högst uppgå till 3 % av skatteintäkter och generella bidrag.

Disponering

RUR får disponeras om följande förutsättningar är uppfyllda.

- 1) Skatteunderlaget för riket de kommande budgetåren understiger den genomsnittliga utvecklingen för riket de senaste 10 åren.
- 2) Balanskravsresultatet är negativt.
Reserven får användas för att nå upp till ett nollresultat eller så långt som reserven räcker.

4.3 Öronmärkning av positiva resultat

Om resultatet i årsbokslutet är positivt kan det under vissa förutsättningar öronmärkas inom det egna kapitalet för att användas till särskilda ändamål. Om öronmärkning sker är bedömningen att kostnaderna, det år medlen utnyttjas, ska ses som synnerliga skäl för att undantas vid balanskravsutredningen.

Förutsättningar för öronmärkning

- 1) De övergripande målen enligt 4.1 ovan ska vara uppfyllda.
- 2) Ställningstagande om eventuell avsättning till RUR ska ha gjorts.
- 3) De öronmärkta medlen används för något av följande ändamål:
 - a. Stärka måluppfyllelse inom prioriterade målområden
 - b. Sänka kostnader eller öka intäkter
 - c. Genomföra tillväxtbefrämjande åtgärder
- 4) Insatsen genererar en engångskostnad som inte är ramhöjande.

5 Genomförande

5.1 God ekonomisk hushållning - finansiellt perspektiv

Ovanstående mål enligt 4.1 ska beaktas i den årliga budgetprocessen och vid investeringsbeslut.

Målen följs upp i delårs- och/eller årsbokslut.

5.2 Resultatutjämningsreserv

I samband med budgetbeslutet tas ställning till om reservering ska ske eller inte. I samband med årsredovisningen fastställs huruvida reservering ska ske eller inte.

Beslut om att disponera medel från RUR fattas i samband med budgetbeslutet och fastställs slutligen i årsredovisningen.

5.3 Öronmärkning av positiva resultat

Beslut om att öronmärka del av eget kapital tas i samband med årsbokslutet.

lanspråktagande av öronmärkta medel sker löpande i enlighet med beslut.

5.4 Nedbrytning i riktlinjer

Policyn ska inte brytas ned i riktlinjer

6 Roll och ansvarsfördelning

6.1 Kommunfullmäktige

Beslutar om

- Kommunens vision
- Policy för God ekonomisk hushållning
- Övergripande mål och prioriterade målområden i den årliga budgeten

Följer upp de beslutade målen i denna policy i delårs- och/eller årsbokslut.

6.2 Styrelser och nämnder

Formulerar mål utifrån prioriterade målområden och anger förväntat resultat för respektive mål under planperioden.

Tecknar internöverenskommelser och/eller externa avtal med utförare med mål och förväntat resultat.

Följer löpande upp internöverenskommelser och/eller externa avtal.

Följer upp de beslutade målen i delårs- och/eller årsbokslut.

6.3 Produktionen

Tecknar internöverenskommelser med nämnder med mål och förväntat resultat.

Planerar och genomför aktiviteter utifrån mål och förväntat resultat i internöverenskommelser.

Följer upp planerade aktiviteter i delårs- och/eller årsbokslut.

7 Uppföljning och utvärdering

7.1 Uppföljningsformer och indikatorer

Målen i policyn följs upp i delårs- och/eller årsbokslut. Indikatorer framgår av avsnitt 4.1 ovan samt i den årliga budgeten.

7.2 Revidering av styrdokument

Styrdokumentet ska aktualitetsprövas minst i samband ny mandatperiod.

Ekonomiavdelningen är ansvarig för att initiera aktualitetsprövningen.

Indikatorer – utveckling 2006-2016

Indikator	Utfall 2006	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Utfall 2011	Utfall 2012	Budget 2013	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016
Antal invånare	50191	50760	50973	51209	51644	51896	52336	52751	53736	54436	55136
Ökning av antalet invånare i Nyköping, %	0,8	1,1	0,4	0,5	0,8	0,5	0,8	0,8	1,9	1,3	1,3
Redovisat resultat, mnkr	20	63	87	68	35	-40	45	20	27	48	50
Årets resultat enligt resultaträkningen i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag, %	1,0	3,1	4,0	3,1	1,5	-1,7	1,8	1,6	1,0	1,7	1,7
Eget kapital inkl ansvarsförbindelsen i % av balansomslutningen	9,2	4,2	7,5	8,6	12,2	5,3	6,5	>0	>0	>0	>0
Differens mellan delårsprognos och årsbokslut i % av omsättningen	2,2	3,8	3,2	2,6	0,8	0,0	0,1	≤0,5	≤0,5	≤0,5	≤0,5
Investeringar, mnkr	91	113	115	237	245	183	278	730	1122	423	285
Avskrivningar, mnkr	113	77	83	91	85	104	133	124	135	142	155
Summa avskrivningar och redovisat resultat, mnkr	133	140	170	160	120	64	178	144	162	189	205
Självfinansieringsgrad (andel investeringar som finansieras med avskrivningar eller positivt resultat), %	100	100	100	67	49	35	64	20	14	45	72
Summa investering som behöver lånefinansieras, mnkr	-	-	-	77	125	118	100	586	960	233	81
Utrymme för amortering, mnkr	41,8	27,6	54,3	-	-	-	-	-	-	-	-